

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елица Георгиева Деливерска-Александрова, доктор
Катедра по ДОЛЧХ, ФДМ, МУ – София, член на Научно жури
съгласно заповед № Р-109-392/03.10.2022 г. на Ректора на МУ – Варна

Относно: придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област: Висше образование: 7. Здравеопазване и спорт; Професионално направление: 7.2. Стоматология

Дисертационен труд на тема: „Повдигане на синусния под с латерален достъп – образни, клинични и експериментални изследвания“

Автор: д-р Десислава Кирилова Стоянова, докторант – редовна форма на обучение, по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна.

Докторска програма: „Терапевтична стоматология“

Научен ръководител: Проф. Стефан Пеев, дмн
Доц. Николай Сапунджиев, доктор

1. Общо представяне

Настоящото становище е изготвено въз основа на заповед на Ректора на МУ – Варна № Р-109-392/03.10.2022 г.

Представеният комплект от материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 44 (3) от Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

Докторантът е приложил 3 публикации по темата на дисертационния труд, които отговарят на минималните национални изисквания (по групи количествени и качествени показатели) по ЗРАСРБ, критерии за защита на дисертационен труд за ОНС „доктор“.

. Биографична справка за докторанта

Д-р Десислава Кирилова Стоянова е родена на 10.06.1986 г. в гр. Варна.

– 2006–2012 г. – магистър – лекар по дентална медицина, Факултет по дентална медицина на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

– 2013–2015 г., магистър, специалност „Здравен мениджмънт“, Медицински университет – Варна.

– 2014–2017 г. – специалист, специалност „Дентална имплантология“, Медицински университет – Варна.

– 2017–2022 г. – асистент, специалност „Дентална имплантология, Катедра по пародонтология и дентална имплантология, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна.

– 2020–2022 г. – специализант по пародонтология и ЗОЛ, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна.

– 2020–2022 г. – административен асистент в катедра „Пародонтология и дентална имплантология“ на Факултета по дентална медицина при Медицинския университет – Варна.

– 2021–2022 г. – одитор по качество в Медико-дентален център към

Факултета по дентална медицина на Медицинския университет – Варна.

– 2021 г. – Педагогическа компетентност – ниво I.

Д-р Стоянова води практически упражнения по пародонтология на студенти по специалност „Дентална медицина“ (4-ти и 5-и курс), участва и в провеждането на практически изпити. Води лекции, практически упражнения и провежда теоретични изпити по дисциплините „Организация на работния процес“, „Предлечебно поведение“, „Асистиране при диагностични и лечебни процедури“ в курс за професионално обучение по професията „Асистент на лекаря по дентална медицина“ към ЦПО на МУ – Варна.

Провела е успешно обучения по следдипломна професионална квалификация за придобиване на теоретични и практически умения по различни тематики, свързани с научните и и клинични интереси.

Добро писмено и говоримо ниво на английски и испански език.

Член на БЗС, БАОИ, ITI.

3. Актуалност на дисертационния труд

В дисертационния си труд д-р Десислава Кирилова Стоянова третира един сериозен и значим проблем за денталната имплантология и хирургичната практика, свързан с повдигане на синусния под с латерален достъп. Афункционалната атрофия на алвеоларния гребен след екстракция на зъби води до загуба на костен обем, особено в дисталните участъци на горната челюст, което налага в голям процент от случаите необходимост от костозаместващи процедури, целящи увеличаване на обема кост за последващо имплантологично лечение. Тази процедура може да осигури по-благоприятни условия при поставянето на дентални импланти, което да допринесе в дългосрочен план за по-добър функционален и естетичен резултат. В този смисъл тематиката на дисертационния труд представлява интерес за клиничната практика в областта на оралната хирургия и денталната имплантология. Основна цел на всеки клиницист е да прилага утвърдени конвенционални и модерни методи за рехабилитация на пациента с фиксирани конструкции, особено при лечение с дентални имплантати.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и познаване на проблема

Д-р Стоянова показва задълбочени знания по разработваната тематика.

Тя демонстрира умения за самостоятелно провеждане на научно изследване, направила е подробен и задълбочен преглед на литературата, касаеща направляваната костна регенерация, костозаместващите средства и бариерни мембрани, аугментационните процедури за повдигане на пода на максиларния синус; включително под ендоскопски контрол; на дигиталните техники в денталната имплантология и 3Д принтиране.

Дисертационният труд е написан на 136 страници, онагледен от с 44 фигури, с 23 таблици и с 6 приложения; две практически приложения. Библиографията включва 180 източника, от които 5 на кирилица и 175 на латиница. Разработката по структура отговаря на критериите за дисертационен труд.

Изложението е написано на добър научен език. Представеният

литературен обзор е всеобхватен и задълбочен, с подчертано аналитично отношение на докторантката към разглеждания проблем, което показва нейната добра теоретическа подготовка; високоинформативен и ясно и мотивирано са обяснени проблемите, свързани с процедурата по синус лифт с латерален достъп при дефицит на субантрална кост. Представеният проблем не предизвиква съмнение, че трябва да бъде проучен, тъй като в настоящия етап темата е дискутабилна от различни аспекти и няма достатъчно обективни изследвания за реални конкретни трудности, чието избягване може да оптимизира клиничната работа.

Добрата теоретическа и практическа подготовка на д-р Стоянова дават възможност за ясно формулиране на правилно избраната **цел** на дисертационния труд – да се проучат възможностите за оптимизиране на интервенцията за повдигане на пода на максиларния синус. Формулираните задачи са достатъчни за представяне и детайлно обсъждане на проблемите, свързани с приложението на латералния синус лифт.

Реализирането на целта е постигнато чрез изпълнението на четири акуратно формулирани четири **задачи**:

1. Да се изготви спецификация на наличната субантрална кост на случаите с проведено повдигане на пода на максиларния синус.
2. Да се анализират методите за приложението на имплантати в условия на субантрален дефицит спрямо наличната субантрална кост на случаите с проведено повдигане на пода на максиларния синус.
3. Да се проучат възможностите за ендоскопски достъп.
4. Да се анализират клиничните наблюдения върху достъпа за ендоскопски контрол при повдигане на пода максиларния синус.

Материал и методика

Клиничният материал, избран за изпълнението на поставените цел и задачи, е напълно достатъчен за разработването на дисертационен труд. Дизайнът на изследването по задачи 1 и 2 е ретроспективно изследване на предоперативни изображения от конично-лъчев компютърен томограф (СВСТ), направени в Сектора по рентгенова диагностика към Университетския медико-дентален център (УМДЦ) на пациенти, на които е проведена аугментационна процедура по повдигане на пода на максиларния синус с латерален достъп, едностранен или двустранен, с едномоментно или отложено поставяне на дентални имплантати с цел рехабилитация на дъвкателния апарат в периода –2021 г. от лекари по дентална медицина. Селектирани и изследвани са общо 76 пациенти с триизмерни изображения на цяла горна челюст и максиларни синуси, при които не се наблюдава изменение в синусния мукопериост, т.е. дебелината на Шнайдеровата мембрана ≤ 2 мм.

Методите (клинични, диагностични, рентгенографски, лечебни и статистически), приложени за изпълнението на поставените задачи, са прецизно подбрани и представени и са дали възможност на докторанта да получи значими качествени и количествени оригинални и достоверни резултати. Методиките са съвременни, основаващи се на добрата медицинска практика и съответстват на поставените цел и задачи.

По трета задача са изработени триизмерни симулационни модели от избрани 20 предоперативни СВСТ изображения от разгледаните в задача 1 случаи. Подбраните изображения са от предоперативни СВСТ изображения на пациенти (10 от мъжки пол и на 10 пациенти от женски пол), на които е проведено двустранно повдигане на синусния под с латерален достъп и измерена височина на наличната субантрална кост в участъците, подлежащи на аугментационна процедура по повдигане на пода на максиларния синус между 2 и 4 мм.

По 4-та задача е проведено проспективно клинично изследване в Университетски медико-дентален център (УМДЦ) с включени двадесет и тримата пациенти, на които е извършена планова едностранна оперативна интервенция чрез ендоскопски навигирана аугментационна процедура по ПСПЛД.

Получените **резултати** – изчерпателно и коректно описани, с подробно и задълбочено анализирани данни от всеки показател, предварително залегнал в методологията на научното проучване, и тяхното интерпретиране, както и представените публикации, свързани с този труд, показват, че са лично дело на автора.

Обсъждането на резултатите е извършено коректно. Прави отлично впечатление доброто онагледяване и компетентният подход на дисертантката при интерпретацията на получените данни, систематизирани по задачи.

Дисертационният труд завършва с **изводи**, корелиращи с поставените задачи, основани на получените резултати, обсъждането и направените обобщения и анализи от проучването. Изводите са формулирани оптимално, с акцент за приносите в дисертационния труд.

Направени са редица важни **заключения** за клиничната практика. Прави отлично впечатление провеждането на експерименталните изследвания на 3Д модели на реални пациенти, преминали синус лифт операция, както и колаборацията с УНГ специалист при провеждането на ендоскопските изследвания. Триизмерните FDM разпечатани анатомични симулационни модели могат да бъдат включени в предоперативната подготовка и планиране на хирургичната манипулация с цел разбиране на индивидуалната анатомия на определени обекти чрез тяхната визуализация, както и да послужат като физически обект за тренировка при изпълнение на специфични хирургични техники, с което операторът да подобри своята мануалност. Височината на наличната субантрална кост, при която се предприема повдигане на синусния под с латерален достъп с едномоментно поставяне на имплантати, придобива по-широк диапазон. Установява се, че за нуждите на денталната имплантология при провеждане на ендоскопски навигирана процедура по повдигане на синусния под е подходящо ендоскопският достъп да бъде осъществен през

Приноси и значимост на дисертационният труд

Дисертационният труд съдържа оригинални приноси с потвърдителен и научноприложен характер, които логично следват резултатите от проведените изследвания и несъмнено са значими за съвременната клинична практика.

Лично участие на докторанта

Дисертационният труд показва, че д-р Стоянова притежава задълбочени теоретични знания и професионална компетентност, познава съвременната специализирана литература и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване и получаване на реални и достоверни резултати. Проведените изследвания и наблюдения на пациенти и произтичащите от тях изводи и приноси в дисертационния труд са лично дело на автора.

Автореферат

Авторефератът отговаря напълно на съдържанието на дисертационния труд, отразява акуратно акцентите и е разработен съобразно изискванията на ЗРАСРБ и нормативната уредба на МУ – Варна.

Забележки и препоръки

В края на литературния обзор авторът би могъл да направи кратък анализ, в който поне схематично да се представят нерешените проблеми по темата и да се аргументира необходимостта от по-нататъшни целенасочени изследвания.

Заклучение

Избраната от д-р Стоянова тема за дисертационен труд „Повдигане на синусния под с латерален достъп – образни, клинични и експериментални изследвания“ засяга интересен и дискутабилен проблем в денталната имплантология. Научната разработка е добре структурирана, с достатъчно материал и правилно подбрани методи, съобразени с добрата медицинска практика. Получени са достоверни резултати с теоретични и приложни приноси. Изследването е актуално предвид широкото прилагане в клиничната практика на лечението с дентални импланти и необходимостта от повишаване на информираността и компетенциите на денталните лекари в ежедневната клинична практика за успешно провеждане на лечението.

Въз основа на това заключение и на личните ми впечатления убедено оценявам високо дисертационния труд на тема „Повдигане на синусния под с латерален достъп – образни, клинични и експериментални изследвания“, който отговаря напълно на задължителните минимални изисквания според Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Медицинския университет – Варна, и давам моя положителен вот **д-р Десислава Кирилова Стоянова** да придобие образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Терапевтична стоматология“.

София, 18.11.2022 г.

Изготвил становището:

(Доц. д-р Елица Деливерска-Александрова, доктор)

